

Nr 39.

Ankom till riksdagens kansli den 17 maj 1944 kl. 10 fm.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 2 mom. lagen den 21 juni 1940 (nr 540) om krigsskadeersättning.

Genom en den 21 april 1944 dagtecknad proposition, nr 248, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

angående ändrad lydelse av 2 § 2 mom. lagen den 21 juni 1940 (nr 540) om krigsskadeersättning.

Härigenom förordnas, att 2 § 2 mom.¹ lagen den 21 juni 1940 om krigsskadeersättning skall erhålla följande ändrade lydelse.

2 §.

2 mom. Från bestämmelserna i lagen undantagas ytterligare för allmän trafik avsedd eller upplåten kanal, spårväg eller annan farväg, dock ej järnväg eller flygplats, så ock allmän farled eller allmän flottled jämte till de sålunda undantagna kommunikationsanstalterna hörande, för driftens omedelbara behov avsedda byggnader, anläggningar och markområden.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Beträffande de skäl, som åberopats till stöd för det genom propositionen framlagda förslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

¹ Senaste lydelse se SFS 1940:980.

Föredragande departementschefen, statsrådet Eriksson, har i propositionen anfört följande:

»En av de egendomsgrupper, som enligt lagen om krigsskadeersättning var för sig utgöra i förhållande till annan egendom fristående försäkringskollektiv, omfattar fastigheter jämte vissa inventarier och produkter därå. Viss fast egendom är emellertid undantagen från lagens tillämpningsområde. Sålunda gälla lagens bestämmelser icke huvuddelen av staten tillhöriga fastigheter. Principen att staten är sin egen försäkringsgivare har sålunda bibehållits även på krigsskadelagens område. I övrigt ha under lagen i princip hänförs sådana fastigheter, som enligt kommunalskattelagen äro skattepliktiga. Den sålunda valda begränsningen har genomförts huvudsakligen i syfte att vinna fördelar av tekniskt-administrativ art.

I 5 § 2 mom. kommunalskattelagen föreskrives, att skatteplikt icke föreligger för kanal, järnväg, spårväg eller annan farväg, som är avsedd eller upplåten för allmän trafik, och ej heller för allmän farled eller allmän flottled jämte till sagda kommunikationsanstalter hörande, för driftens omedelbara behov avsedda byggnader, anläggningar och markområden. Enligt 6 § 2 mom. samma lag skola nämnda fastigheter icke heller taxeras. I överensstämmelse med den nyss angivna principen har, jämlikt 2 § 2 mom. lagen om krigsskadeersättning, ifrågavarande fasta egendom undantagits även från sistnämnda lags tillämpning. Den modifikationen har dock därvid gjorts, att järnväg jämte därtill hörande byggnader m. m. skall omfattas av krigsskadeförsäkringen. Att de enskilda järnvägarna sålunda erhållit en särställning har sin grund närmast däri, att de utgöra säkerhet för i allmänna marknaden placerade lån av betydande storlek.

I nu förevarande framställningar har Aktiebolaget Aerotransport med instämmande av livförsäkringsaktiebolaget Thule hemställt, att lagen om krigsskadeersättning måtte i sådant hänseende ändras, att lagen komme att äga tillämpning jämväl å den civila luftfarten jämte därtill hörande byggnader, anläggningar och markområden. Nämnda fasta egendom har på grund av 5 § 2 mom. kommunalskattelagen ansetts vara fri från skatteplikt och måste även jämlikt 2 § 2 mom. krigsskadelagen anses vara undantagen från krigsskadelagens bestämmelser. Som grund för sin framställning åberopar Aerotransport, förutom lufttrafikföretagens intresse i allmänhet av att få ersättning för krigsskador, att nämnda företag icke kunde begagna dem tillhöriga byggnader m. m. såsom kreditobjekt, så länge dessa icke omfattades av krigsskadelagstiftningen. Thule har upplyst, att Thule i januari 1943 beviljat Aerotransport ett lån å 1 700 000 kronor mot säkerhet av inteckning i vissa byggnader invid Bromma flygplats samt att Aerotransport med Thule och annat försäkringsbolag fört förhandlingar om ytterligare kredit mot dylik säkerhet i en invid samma flygplats planerad byggnad. Nämnda lån hade lämnats under förutsättning av försäkringsinspektionens godkännande. På Thules förfrågan hade försäkringsinspektionen emellertid meddelat, att fordringsbevis med säkerhet i ifrågavarande låneobjekt skulle kunna godkännas för redovisning till försäkringsfond jämlikt 215 § lagen om försäk-

ringsrörelse allenast under förutsättning att frågan om låneobjektens krigsskadeförsäkring bleve tillfredsställande ordnad. Därest nämnda fråga icke bleve löst, nödgades Thule uppsäga den redan lämnade krediten till omedelbar återbetalning samt för framtiden avstå från ytterligare kreditgivning till Aerotransport.

Thules och Aeroports framställningar torde närmast åsyfta de privata lufttrafikföretagens byggnader, anläggningar och markområden. I fråga om denna egendom våga enligt min mening de av bolagen anförda skälen för egendomens hänförande under krigsskadelagen tyngre än de tekniskt-administrativa hänsyn, som motivera stadgandet i 2 § 2 mom. krigsskadelagen. Jag förordar därför, att åt ifrågavarande egendom beredes skydd enligt nämnda lag. Då det emellertid icke synes påkallat att i förevarande hänseende göra skillnad mellan egendom tillhörande privat lufttrafikföretag och egendom tillhörande kommun, synes det lämpligt att, på sätt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagit, alla icke statliga flygplatser med tillhörande anläggningar hänföras under lagens bestämmelser.

Enär den fasta egendom, som sålunda skulle komma att omfattas av krigsskadelagen, saknar taxeringsvärde, måste vid lagens tillämpning särskilt värde åsättas egendomen. Jämlikt 10 § tredje stycket i lagen skall — på sätt redan gäller beträffande enskild järnväg — sådant värde fastställas i den ordning Konungen bestämmer.»

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Utskottet har ej funnit skäl till erinran mot det genom propositionen framlagda förslaget och får därför hemställa,

Utskottet.

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 16 maj 1944.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit

från första kammaren: herrar *Norman, Wistrand, Forslund, Olof Carlsson, Roos, Hage, Carl Eric Ericsson* och *Hallagård*;

från andra kammaren: fröken *Hesselgren*, herrar *Olovson* i Västerås, *Pettersson* i Hällbacken, *Ryberg, Holm, von Seth, Jansson* i Hällefors och *Andersson* i Eskilstuna.